

TREpte ÎN TIMP

DR. HAB. LILIANA CONDRATICOVA

LA 50 DE ANI

Născută la 8 octombrie 1972, în satul Ofatiți, Râbnița.
Domeniile de cercetare: studiul artelor, istorie, studii interculturale, managementul cercetării.

Doctor habilitat în studiul artelor și culturologie, doctor habilitat în istorie (2018), conferențiar cercetător (2014).

S-a format ca istoric la cea mai importantă instituție superioară de profil din țară – Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie (1989–1994). Pasionată de istoria culturii și civilizației, Liliana Condraticova urmează studiile de doctorat la Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei, în cadrul programului de doctorat *Arte vizuale 17.00.04 (cu specificarea: arta plastică, decorativă, aplicată)*, finalizate cu susținerea publică a tezei pe tema *Arta giuvaiergeriei din Republica Moldova*, sub îndrumarea științifică a doctorului habilitat Tudor Stăvilă. Perseverează și susține, într-un singur an, 2018, teza de doctor habilitat în studiul artelor și culturologie, specialitatea 651.01 *Teoria și istoria artelor plastice* și teza de doctor habilitat în istorie, specialitatea 611.02 *Istoria românilor (pe perioade)*, pe tema *Evoluția prelucrării artistice a metalelor în Basarabia (secolul al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea)*, consultant științific fiindu-i Pavel Cocârlă, doctor habilitat, profesor universitar.

Carierea sa evoluează rapid, începând cu funcția de cercetător științific stagiar la Centrul Studiul Artelor, Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM (2007), până la cercetător științific principal la Universitatea de Stat „D. Cantemir” (2020) și la Universitatea de Stat din Moldova (2021). Problemele pe care le abordează sunt variate și în mare parte puțin cercetate, unul dintre subiecte, la care revine mereu, fiind arta metalelor.

Arta giuvaiergeriei din Moldova nu a avut parte de investigații temeinice. Valoarea științifică a cercetărilor efectuate de dr. hab. Liliana Condraticova constă în analiza și descrierea complexă a începuturilor, evoluției și direcțiilor artei giuvaiergeriei din Moldova, a

trăsăturilor ei generale și particulare. Cercetătoarea scoate din anonimat atelierele de altădată de confecționare a articolelor de bijuterie, a pieselor de orfevrărie și fernerie, precum și nume de bijutieri, fierari, cunoscuți și apreciați la timpul lor, care au îmbogățit patrimoniul cultural al țării.

De remarcat prelegerile publice ale Liliane Condraticova, însoțite de expoziții de fotografii pe teme precum: *Chișinău. Experiințe culturale de neuitat; Pe treptele vieții: scări, trepte, baluștri din Chișinău; Deschidem larg ușile spre cunoaștere. Pentru a nu lăsa loc indiferenței; Putem trăi fără artă, cultură și știință? Da! Dar degeaba; Patrimoniul cultural bisericesc din Basarabia în Primul Război Mondial* ș. a. Mesajul său este univoc – de a atenționa publicul și factorii de decizie asupra necesității păstrării și valorificării patrimoniului material și imaterial al capitalei și al republicii.

Rezultatele sale științifice sunt reflectate în șapte monografii, dintre care trei sunt publicate la edituri din străinătate și patru – la edituri din Republica Moldova. Titlurile acestora sunt: *Alexei Marco. Destinul unui bijutier din Moldova* (Iași: LUMEN, 2011, 200 p.); *Arta bijuteriilor din Moldova* (Iași: LUMEN, 2010, 286 p.); *Arta metalelor din Basarabia* (Chișinău: Grafema Libris, 2017, 384 p.); *Bocancea. Mănăstire de călugări cu hramul Sf. Ap. Petru și Pavel* (Chișinău: Tipografia Centrală, 2014, 180 p.); *Destinul giuvaiergiului. Alexei Marco* (Chișinău: Notograf Prim, 2017, 176 p.); *Arta giuvaiergeriei: pietre prețioase și metale nobile. Îndrumar în studiul artei giuvaiergeriei* (Chișinău: GraficDesign, 2008, 260 p.); *Ювелирное искусство Бессарабии в первой половине XX века* (Saarbruecken, 2013, 144 p.).

Dr. hab. Liliana Condraticova a coordonat patru volume ale materialelor conferinței științifice internaționale al cărei mentor este – „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”. Aceste volume de studii colective sunt un supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” din Iași, România (editor-șef dr. hab. Nicoleta Vornicu) și se pliază aceluiași mesaj universal – de a sensibiliza societatea cu privire la necesitatea stringentă de a conserva și a valorifica patrimoniul cultural material și imaterial la nivel național și internațional.

Este membru al colegiilor de redacție și al comitetelor științifice a mai multor publicații importante: *Revista de știință, inovare, cultură și artă AKADEMOS*; *Revista de studii culturale și literatură DIALOGICA*; *Postmodern Opening* (Iași, LUMEN); *Revista Românească pentru Educație Multidimensională* (Iași, LUMEN); *Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique* (Iași); *ARTA. Seria Arte Vizuale. Arhitectură*.

Apreciată nu doar ca cercetător de valoare, dar și ca un manager înzestrat, a fost aleasă în anul 2015 în funcția de secretar științific al Institutului Patrimoniului Cultural al AȘM, iar în 2019 – în cea de secretar științific general al Academiei de Științe a Moldovei.

În cadrul Prezidiului Academiei de Științe nu doar își îndeplinește impecabil numeroasele atribuții ale funcției, ci vine și cu inițiative valoroase de organizare a evenimentelor științifice, de implicare a instituției în activități ce contribuie la promovarea și valorificarea rezultatelor cercetării. Și-a asumat responsabilitatea pentru organizarea Sălii de lectură a AȘM, se îngrijește de completarea fondului de carte al acesteia cu ediții prețioase. Este conducătorul echipei AȘM în proiectul „GreenSCI – Știința verde pentru o societate sănătoasă”, care face parte din programul Uniunii

Europene pentru cercetare și inovare Orizont Europa. Ne surprinde mereu prin abilitățile sale: de scenarist, redactor, fotograf, reporter, designer (cu siguranță și altele, pe care încă urmează să le aflăm) și curajul de a le explora.

Liliana Condraticova și-a adus contribuția la pregătirea cadrelor de înaltă calificare a studenților din Ciclurile I și II ale Facultății Industrie Ușoară (2014–2018) și ale Facultății Urbanism și Arhitectură (2018–prezent) a Universității Tehnice a Moldovei. Pe parcursul activității didactico-științifice, a îndrumat cinci doctoranzi la programul de doctorat 612.01 – Etnologie din cadrul Școlii doctorale Științe Umaniste a Universității de Stat „D. Cantemir”, precum și al Școlii doctorale Științe Umanistice a Universității de Stat din Moldova (ȘDȘU). Actualmente deține dreptul de conducător de doctorat la specialitatea 651.03 – *Arte plastice și decorative*, fiind membru al ȘDȘU a Universității de Stat din Moldova.

Pentru aportul substanțial, Liliane Condraticova i-au fost conferite Premiul AȘM pentru realizări științifice valoroase în domeniul științelor (2010); Diploma de mențiune pentru volumul „Arta bijuteriilor din Moldova” în cadrul Târgului Internațional de Carte Științifică și Didactică (Chișinău, 2011), Distingție de înaltă apreciere pentru participare în cadrul programelor LUMEN (Iași, 2012); Medalia AȘM „Nicolae Milescu Spătarul” (2022) ș. a.

Ne bucurăm s-o știm pe dr. hab. Liliana Condraticova mereu alături, în acțiune, implicată în activități academice, în munca de cercetare și în cea didactică, aducând în tot ce face energie, dedicație, entuziasm și farmecul aparte al feminității sale.

Dr. Natalia PROCOP
M. c. Svetlana COJOCARU